

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/4 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază. — Numeri singuratici a 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ.

II.

Dacă «Enciclopedia Română» n'a reușit, ca prin apariția primului seu fascicol să facă o impresiune vrednică de importanța ei, și se atragă din destul atențiunea și interesul publicului românesc, a reușit să facă altceva: a impus.

Sunt trei luni de când a apărut primul fascicol al «Enciclopediei». Și în acest interval de trei luni n'au apărut în întreaga presă română decât trei recenziuni, mai mult sau mai puțin potrivite importanței obiectului lor.

În toate trei recenziunile se constată cu satisfacție impresia bună ce a făcut-o primul fascicol, și se exprimă deplina îndestulare, ba se constată chiar, că a reușit peste ori-ce așteptare. O singură voce critică am auzit, dar și aceea e de o mare bunăvoință, și dă mai mult numai niște sfaturi, cari ținesc la perfecționarea cărții, decât se constată eventual greșeli.

Până astăzi, timp de trei luni, n'a apărut însă în presă absolut nime, care se zică cuvânt rău despre valoarea înșasi a cărții, sau despre ori-care parte a ei.

Într'asta constă un mare succes al «Enciclopediei Române»: ea a impus. Cei care o citesc știu mai bine decât ori-cine altul, că despre «Enciclopedia» s'a scris foarte mult — rău, înainte de apariția ei, ba înainte chiar de a fi pusă cum se cade în lucrare. Ce-torii «Tribunei» își vor aduce aminte, cum în anul trecut s'a purtat o adevărată campanie în contra acestei mari întreprinderi.

E curios, dacă nu absurd, să scrii în contra unei cărți, înainte de a apărea cartea, înainte de a-i cunoaște măcar planul, sau modul cum se face. Curiositatea aceasta absurdă s'a comis, timp îndelungat și sistematic, în coloanele acestui ziar. «Antecesorii» noștri s'au folosit în acest ziar de toate mijloacele posibile, ca se batjocorească, să compromită și să discrediteze înainte «Enciclopedia Română», și campania aceasta ignobilă ei au purtat-o cu atâta zel și cu atâta aparat și sistem, încât astăzi se nu ne mirăm, dacă și după apariția primului fascicol, o neîncredere neexPLICABILĂ domnește în multe cercuri față cu întreprinderea așa de salutară pornită sub scutul «Asociațiunii».

Care a fost motivul acestei campanii absurde, dar destructive și condamnabile? Ar trebui să mă extind prea departe, ca să-l expun și să-l analizez. Dar nici nu mai e de lipsă. După ce s'a rușinat și s'a compromis întreg sistemul, întreaga școală lor, la ce ne-am mai ocupa de motivele singuraticelor lor «operațiuni» și «machinațiuni». Ar fi să dai atențiune nemeritată unor lucruri cari nu mai există, și cari omul cinstit numai cu indignare le mai poate reaminti. E destul dacă constatăm, că motivul acelei nenorocite campanii — absurde și ridicule — a fost foarte departe de motivele cari singure au îndreptățire, când e vorba de a aprecia o carte așa de mare și importantă, care nici nu e concepțiunea ori produsul unui singur om, ci e rezultatul unei munci sistematice, făcute de sute de bărbați specialiști.

Dar dacă ne întrebăm acum de reușita cărții, apoi trebuie să cumpănesc ceva și împregiurarea, că chiar și aceia, cari cu atâta ură, cu atâta patimă și violență purtau campania lor nebună înainte de apariția cărții, au amușit cu totul, îndată-ce au văzut primul fascicol.

Laudele prietenilor pot să ne lase răci, aprecierile obiective ale celor ne-interesați pot să ne împrietenească cu lucrul de care se tractează, dar amușirea așa de uimitoare a celor mai păti-

mași dușmani trebuie să ne convingă, că într'adevăr de mare și bun lucru e vorba.

Noi, care am condamnat de atunci absurditatea criminală de a discredita cu falsități și pe motive pătimase de clicherie politică o întreprindere curat culturală-literară, astăzi ne simțim moralmente îndatorați ca să reparăm, în-cât se poate, răul, pentru-ca să reparăm astfel și reputațiunea organului a cărui conducere ni-s'a încredințat în condițiuni așa de grele.

Nu vom lauda această laudabilă întreprindere, pentru-că suntem înșine angajați la ea — convinși că facem un lucru bun, cultural, românesc, — și astfel laudele noastre ar pute să apară exagerate, — dar ca oameni, cari ținem să ne facem datoria cu cinste și obiectivitate față de tot ce privește viața politică culturală a poporului nostru, nu putem întrelăsa să nu atragem atențiunea cetitorilor, la o carte ca și «Enciclopedia Română» care însemnează o epocă în literatura noastră și un pas însemnat în mersul cultural al poporului nostru.

Dr. G. D.

Sibiu, 27 Noemvrie n.

„Une cauze celebre”. Sub titlul acesta: „O cauză celebră — Depunerea Metropolitului-Primat al României” — a apărut în București o carte, care ni-s'a trimis și nouă. Acest memorial politic, scris în franțuzește, și edat într-o formă aproape elegantă, este merit — se vede — a face cunoscută în cercurile mai distinse din străinătate afacerea „celebră” de depuneri metropolitului Ghenea.

Volumul, are aproape 300 pagini, este lucrat cu îngrijire, expune istoricul chestiunii și o examinează din toate punctele de vedere. Jumătate din volum cuprinde documente și adrese.

Așa se vede dar, că chestiunea Metropolitului-Primat nu numai că nu e încheiată, dar acum începe a lua dimensiuni tot mai mari.

Din dieta țerii. Mesagiul de tron, cu care s'a deschis ieri parlamentul ungar și pe care îl publicăm la alt loc în întregul seu cuprins, se va vedea, conform regulamentului de casă, încă de două-ori în camera deputaților, ear' apoi se va preda unei comisii de 21, ca se vină cu un proiect de adresă-răspuns la mesagiul. Alegerea acestei comisii se va face după constituirea definitivă a dietei.

Opoziția e mănoasă. Ținând în vedere, că dieta țerii va avea de lucru aproape până la finea anului, avem la adresa-răspuns la mesagiul de tron, și cu alte mici afaceri urgente, s'au făcut demersuri din partea guvernului pe lângă conducătorii partidelor opoziționale din dietă, ca opoziția să-i primească fără mari pedeci legea ce o va prezenta în curând despre îndemnisare și despre numărul recușilor, dar' opoziționali nu s'au aplecat a intra în pertractări cu actualul guvern și au declarat, că nici nu vor lua parte la conferința confidențială, pe care voește Báffy să o convoace.

Opoziția se pregătește dară de luptă.

Deschiderea parlamentului român. Azi se deschide sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare române, după următorul program:

La orele 11 de dimineață se va celebra un Te-Deum la Metropole în prezența: d-lor senatori și deputați; d-lor miniștri; înaltei curți de casațiune; înaltei curți de compturi; curților, tribunalelor, corpului profesoral, autorităților administrative, militare, consiliului comunal și camerei de comerț. La orele 11 și jum. înaltele corpuri și autorități se vor întruni în sala ședințelor adunării. Pornirea cortegiului regal dela palat se va anunța prin 101 tunuri. La orele 12 M. S. Regele este primit la scară de către d-nii miniștri. M. S. Regele va intra în sala ședințelor adunării precedat de casa civilă și militară, și se va

urca pe tron, încununat de d-nii miniștri. Casa civilă și militară a M. S. Regelui se așează dinapoia tronului. M. S. Regele, după citirea mesagiului de deschidere, părăsește sala adunării, și corpurile legiuitoare încep îndată la începerea lucrărilor.

Episcopul Lugojului.

Peste ori-ce așteptare, ne sosește știrea, că avem deja episcop la Lugoj. Știrea aceasta trebuie să ne fie cu atât mai surprinzătoare, că din ultimul articol al lui „P. Lloyd”, pe care l'am remarcat, s'ar fi putut deduce, că cu privire la scaunul din Lugoj, Roma și — să zicem — guvernul din Budapesta n'au ajuns la o înțelegere, și că nu vor ajunge curând.

O telegramă din Lugoj ne anunță acum, că de episcop la acest scaun vacant de atâta timp, este denumit deja Dr. Dumitru Radu, asesor consistorial de Blaj, rector al seminarului catolic din București.

Știrea aceasta, care ne-a surprins e confirmată și de „Alkotmány”, care are informație telegrafică din Viena.

Mai mult. Se zice, că nou denumitul a și depus de jurământul la nuntiațura din Viena.

Celelalte ziare ungurești n'au până acum nici o știre despre acest fapt.

Suntem convinși, că denumirea aceasta va face surprindere plăcută în cercurile bisericești greco-catolice și pretutindenea la Români.

Mesagiul de tron.

Parlamentul ungar s'a deschis Joi la o oră d. a., în sala de tron a palatului regal din Buda. Mesagiul de tron rostit cu această ocaziune din partea M. Sale a Monarchului, are următorul cuprins:

Stimați domni, magnati și deputați! Iubiți credincioși!

Vă salutăm cu încredere, acum, când în preajma noiei sesiuni parlamentare vă cerem conlucrarea la deslegarea unor chestiuni importante.

Pe lângă statorirea bugetului pentru anul viitor, înainte de toate trebuie făcute dispozițiuni referitoare la pactul vamal comercial dintre cele două părți ale monarhiei. Cu privire la cheia speselor comune („cuota”) și la chestiunea băncii, este a se ajunge cât de curând la noue înțelegeri. Afara de aceasta, în legătură cu pactul vamal-comercial, mai sunt numeroase alte întrebări de delegat, în special cu privire la dările de consum, cari au să fie manipulate în ambele părți ale monarhiei după principii uniforme.

Sperăm cu siguranță, că punând în cumpănă, cu echitabilitate reciprocă, împregiurările existente și puterea materială a ambelor părți; și ținând în vedere interesele politice de mare importanță, cari ating poziția de mare putere a monarhiei, și cari cer rezolvarea grabnică a tuturor acestor întrebări: va succeda a regula toate aceste chestiuni la timp potrivit și spre multumire generală. Și nu tragem la îndoială, că și d-voastre veți conlucra în direcțiunea aceasta, cu ambițiune patriotică.

În legătură cu noua regulare a relațiilor economice existente între cele două părți ale monarhiei, este a se reînnoi și pactul financiar între Ungaria și țările surori (Croatia, Slavonia. Red. „Tribunei”).

Mai departe, o mare problemă pentru d-voastre va fi organizarea de nou a administrațiunii țerii, a cărei punere în lucrare și executare o cer în mod imperativ interesele țerii. Guvernul nostru își va face propunerile sale în această direcțiune; va prezenta proiecte de lege despre autonomia comitatelor, despre comisiunile administrative, despre organele administrative comitatense, despre orașe, comune și despre responsabilitatea funcționarilor publice.

Dar și pe alte terenuri ale vieții publice drag este încă mult de făcut.

Trebuie grijă, ca legea despre procedura criminală să intre în vigoare și trebuie reformată fundamental procedura civilă.

Trebuie luat în lucrare codul dreptului privat, a cărui preparare este deja începută. În interesul existenței autonomiei bisericii catolice, va purta de grijă guvernul nostru, ca în înțelesul hotărârii noastre să facă la timpul seu propuneri. O îngrijire specială a sa va fi îmbunătățirea stării materiale a preoților. La cele două biserici catolice aceasta se va pute întâmpla cu conlucrarea episcopatului, pe baza regulării congruei, ear' cu privire la întregirea venitelor preoțești la celelalte confesiuni, cu respectarea drepturilor bisericilor autonome. Guvernul nostru vă va prezenta proiectul seu.

În scopul promovării instrucțiunii publice, și a potențării rezultatului educațiunii, sunt luate în vedere mai multe dispozițiuni salutare cu privire la pregătirea învățătorilor și a profesorilor.

Se vor face propuneri referitoare la dezvoltarea comerțului și a industriei interne, care atinge atât de aproape prosperarea economică a țărilor de sub sfânta noastră Coroană și aceasta se va face în acea direcțiune, ca de o parte să încete pedecile constatate de experiențele de până acum ca păgubitoare dezvoltării comerțului intern, de altă parte să se promoveze înflorirea industriei, ales capacitatea de concurență a micilor industrii.

Bună influență asupra fluctuațiunii mai regulate comerciale va avea nesmintit investiția în măsură mai mare, luată în vedere la căile ferate maghiare; ear' modificarea legilor referitoare la căile ferate vicinale, va asigura dezvoltarea rețelei liniilor de stat și contribuirea mai proporționată a celor legați de interese locale.

Ameliorarea stării agronomice, precum și potențarea puterii de rezistență a proprietarilor de pământ, înecosebi a micilor proprietari, va forma obiectul unei speciale îngrijiri a guvernului nostru. La scopul acesta vor duce dispozițiunile proiectate cu privire la unirea puterilor economice, la dezvoltarea creditului, la ridicarea prăsiirii vitelor, la stațificarea afacerilor veterinare și la asigurarea vitelor.

Pentru asigurarea permanentă a efectului lucrărilor de regulare a țărilor, va fi necesar a grijă să se sădească pomi pe locurile goale, până-când locurile deja mântuite de inundare, vor trebui făcute mai productive, prin introducerea mijloacelor de stropire.

Veți fi chemați a vă ocupa și cu reforma fundamentală a colonisării, precum și cu chestiunea regulării relațiunii de drept a muncitorilor și a celor aplicați la lucrări agricole.

Pe terenul financiar, cea mai importantă problemă va fi terminarea marelui act al regulării valutei cu acceptarea solvării în bani gata. Va fi de delegat și reforma dărilor directe, conform recerînțelor timpului și a unei contribuiri juste, care se poate face fără a se mări sarcina serviciului public.

Sperăm cu siguranță, că dispozițiunile ce se vor face cu privire la aceasta și în interesul dezvoltării mai departe a creditului statului, vor avea de rezultat consolidarea statornică a stării financiare, acum pe deplin îndestulătoare.

Guvernul va născu, că îndată-ce vor fi terminate pertractările respective, cu scopul de a crea o procedură criminală militară, să se supună aprecierii d-v. un proiect de lege, în care au să se valideze principiile de procedură, recunoscute de corecte din partea jurisprudenței moderne, încât aceasta e posibil, fără vătămarea serviciului și disciplinei militare. Se va subțerne un proiect și pentru păstrarea secretelor militare, cu privire la trădarea acestor secrete și pedepsirea spionajului.

Stimați domni! magnati și deputați! Sântei chemați a rezolva probleme de mare însemnătate. Ne încredem în patriotismul și înțelepciunea d-v., că veți da toată silința a produce cu străduință neobosită cât mai multe creațiuni, cari vor avea de scop a contribui la înflorirea spirituală și materială a patriei.

Implorând asupra activității legislative a d-v. binecuvântarea și ajutorul lui Dumnezeu, declar dieta de deschisă.

O audiență refușată.

(S) Știrea despre planul partidului poporal de a trimite o deputațiune număroasă la Monarch, ca să-i expună situația, și starea lucrurilor, devenită nesuportabilă în Ungaria, a adus-o mai întâiu „Magyarország”, organul ugrioniștilor. „Magyarország” zicea, că din deputațiune vor face, sau aveau să facă parte, toți bărbații de încredere ai partidului poporal, cari au luat parte activă la alegerile trecute, și cari, prin urmare, cunosc din proprie experiență toate volnicile și fărâdelegile organelor guvernului, comise la alegeri. Din „Magyarország” a luat această știre și „Vaterland” din Viena; și „Vaterland” ține atât de importantă știrea, încât o apreciază la primul loc, în numărul de Mercuri. Articolul e zdrobitor pentru aceia, cari datorință au să se informeze Coroana în mod exact despre opiniunea publică din țeară, și cari responsabili sunt pentru toate urmările născute din această falsitate și fărâncie a lor. Îl dăm și noi, după-cum urmează, cu atât mai răsunător, că se potrivește de minune și la cazul nostru, cu ducerea Memorandului la Viena.

— „Nu știm — zice „Vaterland” — de unde și-a luat „Magyarország” informațiunea exactă, dacă e exactă, — și că într-adevăr oare plănuiește o deputațiune monstru ori ba. Nici că putem spune dară, de e ceva adevărat ori ba din planul acesta. Aceasta altcum nici nu e de lipsă pentru aprecierea firei acestei știri. E foarte de crezut, că dreptul sugrumat în mod strigător la cer să cante refugiu la păzitorul suprem al constituțiunii, și se afle acolo pedepsirea infamiei și scut în contra ulterioarei ei grasări. Dat fiind, că constituția s'a călcat în picioare la alegerile ultime în modul cel mai infam, numai prieteni ai constituției sânt aceia, cari merg la Monarchul ocrotitor (cu jurământ și cu sceptru) al constituției, ca să-i facă umilit raport despre desconsiderarea ei în mod criminal, și se ceară un guvern într-adevăr constituțional. Pașul acesta e strict constituțional.

Dar' chiar pentru aceasta e de crezut că uneltele slabe și orbite ale „liberalilor” s'au pus între Coroană, de care se tem, și între poporul maltrat, ca să împedice ori-ce plănsor.

Dela căderea lui Szapáry se guvernează în Ungaria în mod inconstituțional și volnicos (înainte de Szapáry tot așa! Red. „T.”) E, dară consecut, ca pentru mântuirea acestui sistem de minciună, înșelăciune și volnicie să se recurgă la mijloace inconstituționale cari tradează o conștiință rea; e consecut, că alegătorii creștini din Ungaria, cari privesc cu încredere la Monarchul încoronat, să fie despărțiți de acesta prin apucături constituționale și loiale la — aparență.

Zicem „la aparență loială”, pentru-că nu e loial de loc a ține pe Monarch de parte — afirmative — de jocul partidelor, de o parte, ear' de altă parte a pune în joc vaza și greutatea acestuia la alegeri, pentru a pute mântui de sdruincinare neevitabilă un sistem condamnat la perire. Dacă guvernul poate da la alegeri lozincă, că de dragul Monarchului trebuie să se facă alegeri guvernamentale, pentru-că pactul trebuie făcut: atunci contrariul unei astfel de politice de pact și de alegeri, cu drept cuvânt poate să le fie permis a expune la treptele Tronului, că cu astfel de alegeri, cum s'au făcut acum, afirmative de dragul pactului și a Coroanei, soarta pactului e mult mai mult periclitată și sigilată. Și de aceea nu a fost de loc loial a refușă plănsorarea proiectată.

Din contră; întocmai cum s'a îngropat în mod îngrozitor pactul în inima națiunii, cu aceste alegeri rușinoase, tot astfel s'a adus și intereselor monarhice servicii contrar, cu aceea, că s'a luat poporului și cea din urmă șchiță de speranță a găsi undeva o promisiune linișitoare pentru viitor.

Popoarele Ungariei încă nu s'au scoborât acolo, unde se află națiunile republicane cu președinții lor. În Ungaria se mai crede într-o autoritate supremă, care poate pune

stăvilă chiar și abuzurilor guvernului, și care nu lasă să ajungă trebile la extrem!

Dacă se înăbușește această convingere, care întărește paciența și perseverența, se face loc unei convingeri contrare în popor, că *adevăratul absolutismul cesaristic e numai deservit de absolutismul majorității parlamentare, și că e cu totul iluzoriu a lupta cu mijloace drepte în contra volnicioiei*. Și atunci se face apropiere de teoria lui Ugron, că în contra absolutismului parlamentar trebuie făcută revoluție, și chiar și de tăierea nodului gordian al pactului, propusă de Apponyi, încă s'ar ajunge mai aproape, ca cum se crede astăzi.

Acela, care ține în mod onest la constituția Ungariei, la un regim cu adevărat constituțional, la pact și la interese dinastice, — trebuie să regretă adănc, dacă e, sau va fi adevărat aceea ce spune *Magyarország*. În punctul acesta ar trebui chiar și oamenii guvernului liberal din Ungaria să dovedească o mai mare și desinteresată loialitate, și nu le-ar strica să țină în vedere aceea ce s'a pus la cale în Franța, în contra guvernului, constituțional earăși numai la aparență.

Despre aceasta se scria la timpul seu următoarele:

„Domnia liberală își perde rădăcinile în popor. Deși educațiunea modernă provoacă înseși pentru suveranitatea poporului, totuși imensa majoritate a cetățenilor nu-și va da nici-când expresiune dorințelor sale. Măna pe frâu o pune totdeauna o mică partidă, care pășeste cu o pasiune politică arzătoare, sau care are la spatele sale o organizație secretă din cele mai bune. Și astfel Regele liberal nu e mai mult părintele țerii și al poporului întreg, ci e capul unui partid, care își preface în mod tiranic *voinea sa în legi pentru toți*, și dela Coroană stoarce subscrierea necesară; al unui partid, care calcă în picioare drepturile istorice și însușirile caracteristice, de dragul unității și al centralizațiunii, și care din motive binepricepute, frâul care silește la — supunere, îl strânge mai tare.

Regii de mai nainte își aveau gloria cea mai mare în câte un guvern părintesc și patriarhal, și aveau pretutindenea supunere, ear' în zile turburate, credința nemărginită. Mai nainte erau de ajuns puțini soldați pentru susținerea ordinii în țeri, acum toate popoarele sunt înarmate, nu numai pentru inamicul din afară, ci și pentru a stoarce supunere în lăuntru.

Domnia liberală nu are rădăcini în popor, pentru-că nu se bazează pe istorie și autoritate, ci pe majoritate și pe mijloacele de putere. Patima unei mase, sau a unui partid e dătătoare de ton și e *suverană*; domnia nu e dară decât tolerată. Apelarea continuă la opiniunea publică, cumpărarea și înveninarea acesteia cu cele mai respingătoare mijloace, continua boală de alegere lătită până în cele mai de jos straturi ale poporului, conspirațiunea ascunsă și publică, dar' permanentă în contra partidului sfător la putere, criticarea vecinică a tuturor actelor guvernului, desbinarea poporului în partide: toate acestea sunt prospecte întunecoase pentru o monarhie dată pe mână liberalismului. Să nu vorbească nime despre supunerea ce se dătoarește majorității; chiar aceasta e propta

cea mai rea pentru un domnitor. Pentru-că dacă voința omului e suverană, atunci a mea voință încă e chemată se domnească, în momentul în care am ajuns destul de activ și destul de sret, a mă pute ridica în sus; cei majoritați ieri, pot se formeza *asi* majoritatea, ear' ca mâne se devin meșteri. Că doară toate revoluțiunile s'au făcut din partea minorităților. Toate acestea convulsii și fluctuațiuni nu aduc pierdere decât numai pentru autoritatea Regelui, și pentru iubirea poporului către dinastie. Cu astfel de proceduri, domnia liberalismului o pășeste ca arboreal secular, care era adănc înrădăcinat în pământ, și dădea piept cu toate tempeștiile, dar' din giurul căruia s'a săpat pământul, car după car, până-ce rădăcinile au rămas desolite, ear' trupina a început a se bolnăvi și crengile a se usca, când apoi o mică suflare de vânt a fost destulă, ca să trântescă la pământ pe onorabilul martor al puterii și al frumseții trecute. Nu este superioritate și nu este domnie decât dela Dumnezeu și pentru Dumnezeu.”

Bánffy & Falk.

Poate nu știți încă cu toți, că reprezentantul celui dintău cerc al capitalei iudaismului, Budapesta, este Jidanul *Falk Miksa*, redactorul-șef al lui „P. Lloyd”. Faptul acesta e tot atât de caracteristic, ca și impregiurarea, că expoziția millenară, a fost înăgurată nu la 1 Maiu (poate din superstiție, pentru-că era Vineri), nici la 3 Maiu, Duminică, ci la 2 Maiu într'o zi de șabes. Că și asta s'a întâmplat la „dorița”, ba porunca Jidanilor, nu se îndoeste nimeni.

Așadar, din punctul de vedere onorific, primul deputat al țerii și al „nației” este un Ovreiu.

În zilele trecute *Max Falk* a dat un banchet, la care a pofit între alții și pe baronul Bánffy.

În toastul seu, Jidanul Max 'și-a permis și următoarele cuvinte:

„Unde se adună doi, sau trei în numele meu, acolo sunt eu printre ei, tot astfel, așa cuget eu, că acolo, unde e adunată o parte însemnată a partidului liberal, și guvernul trebuie să ocupe un loc de onoare. (Aplauze și aprobări vii)”...

Mulțumește apoi tuturor și mai ales ministrului Bánffy, pe care „și permite a-l felicita în numele tuturor, pe Exc. Sa, pentru strălucitele rezultate, pe care a fost așa de norocos a le dobândi într'un restimp relativ scurt, adică abia doi ani, al afliării sale în oficiu (șejenuri vii de mai multă durată)”.

Urmează a doua obrăznicie.

„Dacă bunul Dumnezeu ar vorbi astăzi astfel către Exc. Sa: Spune-mi, *scumpul meu fiu*, în care am găsit plăcerea (șejenuri), ce aș pute face pentru tine, pentru a întări poziția ta? — atunci Exc. Sa ar răspunde, după toate probabilitățile astfel: „Domnul și Dumnezeu meu, îți mulțumesc pentru bunătatea ta nemărginită; dacă îmi dai deja voe, a mă ruga de ceva, atunci te rog, nu fă nimic, lasă gânditoare, ochii ei erau curați ca adevărul, buzele ei rotunde, în trăsurile feței sale puteai citi o istorie întreagă, — dar' o istorie sfântă. Poate o legendă de amor? Nu știu, și nici n'am avut vre-odată curajul, a o întreba. Dacă o priviam lung, mă făceam liniștit și voios, era, ca-și-când în inima mea ar fi o Duminică frumoasă, și angerii ar ține acolo serviciu divin.

În astfel de ore bune ti povesteam întâmplări din copilăria mea și totdeauna mă asculta serios și curios; când nu-mi puteam aduce aminte de un nume, ea îmi ajuta. Și dacă o întrebam atunci plin de umire: de unde cunoașteam numele? Îmi răspundea surizând, că l'ar fi aflat dela pășeri, cari își aveau cuibul deasupra fereștii ei, — și voia să mă facă să cred, că acestea ar fi fost tot acele pășeri, pe cari le-am cumpărat în copilărie cu banii mei de busunar dela neguțătorii nemiloși, dându-le apoi drumul. Eu cred însă, că le știa toate, fiindcă era așa de palidă și a murit în curând. Știa și aceea, când va muri, și ea își exprima dorița, ca cu o zi mai înainte să mă duc din Andersen. La despărțire 'mi-a întins ambele mâni — erau mâni albe, dulci și curate ca hostie — și 'mi-a zis: ești bun, și când vei fi rău, cugetă earăși la mica Veronica, care a murit.

Oare pășirile vorbărețe 'i-au spus și acest nume? În ore, când mă cuprindea dorul trecutului, îmi adrebisem des capul și nu-mi puteam aduce aminte de acest dulce nume.

Acum, când îl am earăși, și cea mai fragedă copilărie înfloarește în memoria mea, și earăși sunt copil și mă joc cu ceilalți copii prin grădinile din Düsseldorf, lângă Rhin.

toate așa cum sunt, căci mai bine cum sunt întocmite lucrurile acum, nu 'mi-le-aș pute dori. (Veselie viasă și șejenuri)”.

„Și eu așa cred, — continuă Ovreiul orator, — că Exc. Sa ar avé pe deplin drept în această privință. Situația lui este într-adevăr așa întocmită, încât nu-mi aduc aminte, că în cei din urmă treizeci de ani vre-un guvern unguresc ar fi ocupat o poziție așa de favorabilă, ca a d-sale. Din sus e căutată așa zicând cu rîvnă ori-ce privilegiu, pentru a-i arăta cu belșug și prisos dovezi cele mai strălucite de încredere și grație. Ear' cum stau lucrurile pentru el „în jos”, au invadat-o în mod nu se poate mai strălucit recentele alergeri, și în-ă în așa măsură, încât și cei cărora nu le place această stare a lucrurilor, nu pot tăgădui faptele, nici contesta, că actualul minister posedă o astfel de majoritate, cum n'a posedat-o nici un minister dela fusiune încoace...”

Se pune apoi Ovreiul se scuse în mod umoristic grozăviile electorale, folosindu se de fraza: „*Noi Ungurii* peste tot nu sântem obișnuiți a umbla cu apă de trandafiri și mănăușe glacie...” Tractându-i apoi pe onorabilii oaspeți cu tot felul de anecdote culse de pe la *café chantant-uri*, Max Falk asemănă majoritatea lui Bánffy cu o femeie prea frumoasă, din care cauză bărbatul acesteia are multe neplăceri. Dar' Max zice lui Bánffy să nu-i pese, el le va învinge toate, ear' bunilor lui prieteni dau sfat, să nu-și bată capul ministrului-president; le va pune baronul Bánffy toate în regulă cu partidul seu și acesta cu bar. Bánffy. (Aprobări vii)...

Traduse mai pe românește aceste cuvinte înseamnă:

Nu vă bateți capul: „toate le fac eu — cu Bánffy”.

La atăta au ajuns lucrurile în Ungaria! Jidanii fac alegerile, Jidanii se aleg deputați, Jidanii guvernează, și Jidanii batjocoresc scriptura, aplicând citate din ea la — Bánffy.

Chestiuni școlare.

Convocare.

Nr. 54—1896. Reun. inv. „Reuniunea învățătorilor rom. gr.-or. din districtul XI. Făgăraș” al arhidiecesei transilvane, conform conlusului comitetului central, își va ține adunarea generală din estan Sâmbătă, în 30 Noemvrie și Duminică în 1 Decembrie a. c. st. v., în comuna Stena, protopresbiteratul Cohalm, la care adunare sunt poftiți a participa toți membrii, precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni.

Față de absențări nelegitimite ale membrilor ordinari se va purcede conform regulamentului afacerilor interne; ear' epitropiile parohiale și școlare s'nt îndatorate a vedea pe învățătorii membri cu diurne conform statutelor și cu pașal de călătorie potrivit.

Făgăraș, 29 Octomvrie 1896.

Iuliu Dan,
preș.

Ioan Berescu,
secretar.

N. B. Membrii din despărțământul Agnita și Făgăraș, cari doresc a pleca cu biroul reuniunii deodată, s'nt poftiți, a se concentra în Făgăraș, Vineri, în 29 Noemvrie, până la 2 ore p. m., de unde în cas de timp favorabil, în 2 și jum. ore pot ajunge la locul întrunirii.

Programa:

Sedința I.

Sâmbătă, în 30 Noemvrie 1896, la 8 ore ante-meridiane.

1. După învoarea Duchului Sfânt, deschiderea ședinței. 2. Căutirea apelului nominal. 3. Alegearea comisiunilor cenzurătoare și eventual alte comisiuni. 4. Statorirea definitivă a programei. 5. Raportul comitetului central. 6. Raportul cassarului. 7. Raportul bibliotecarului. 8. Rapoartele președinților despărțimentelor reuniunii: Făgăraș, Agnita și Cohalm.

Sedința II.

Sâmbătă, în 30 Noemvrie 1896, la 3 ore post-meridiane.

9. Încasarea taxelor curente și restante. 10. „Regula de trei”, prelegere practică de Ioan Banuț. 11. „Evangelia zilei de 10 Noemvrie. Luca cap 10, stich 35” prelegere practică de Ioan Ciucan, inv. în Mateiaș. 12. „Comitatul Târnavei-mari” prelegere practică de George Berghia, inv. în Fântâna. 13. Conferența didactică asupra prelegerilor de sub punctul 10, 11 și 12.

Sedința III.

Duminică, în 1 Decemvrie 1896, la 9 ore ante-merid.

14. După participarea la serviciul divin și parastul solemn pentru arhiepiscopul și metropolitul Andrei și pentru decedații membri ai reun., pertractarea materialului statorit la punctul 4 al acestui programe. 15. Rapoartele comisiunilor. 16. Propuneri și interpelări. 17. Închiderea ședințelor.

Chestiuni bisericesti.

— *Adaus la chestiunea: „Cum se administrează diecesa Gherlei și a Orăzii-mari?”* —

Din diecesa Orăzii-mari, August n.)

În numărul 158 din 30 Iulie al prețuitei „Tribune”, un domn subscris „El...” arată cu casuri concrete reaua administrare a dieceselor gr.-cat. de Gherla și Oradea-mare. La acestea eu mai adaug ceva:

Parochia Bedeu.

Parochia Bedeu s'a conferit deja, și cui? Ficiorului grofii (Bárdosi), preot nou ordinar.

Parochia aceasta e una din cele mai bunișoare, în care parochul antecesor a fost canonic onorar. Cu ficiorul grofii deodată au mai recurs unul, preot de 25 ani, și altul, preot de 13 ani.

Se zice, că acest din urmă auzind denumirea s'ar fi indignat în gradul suprem; și nu e mirare. Dinsul e un preot recunoscut de model în toate afacerile sale oficioase și private-sociale, recunoscut ca preot și ca Roman.

*) Întăziasă din lipsă de spațiu

Red. „Trib.”

mân vrednic și cu toate acestea de 13 ani e în parochia cea mai slabă din diecesă, unde 'și-a păpat puțina zestre ce a căpătat cu soția.

Așa îi trebuie. La ce 'și-a luat de soție fată de civil și nu de neam de canonic? vor zice unii.

După regulamentul și datina din diecesă, preotul nou ordinar nu are drept să recurgă la cutare parochie vacantă și pusă în concurs de veneratul consistor, numai după un serviciu ca preot actual de 3 ani, dacă a depus examenul prosinodal: Ear' dacă cumva a recurs, — ceea ce nu se poate împedea cu forță — simplaminte nu poate fi luat în considerare fațta de cei cu examen prosinodal. În consecuență în casul dela Bedeu ar fi loc de apelată la metropolie.

Altcum la conferirea acestei parochii trebuie să se pună în bună cumpănire cele deunăzi zise de preotul unit și bun Român G. Gruia din Mofin, cu privire la păstrarea limbii liturgice românești în parochiile noastre.

Bedeul a fost oare-când un sat curat românesc puternic; azi însă de când îl păstorește preoți, canonici onorari, cari pun steaguri ungurești pe biserica episcopescă română din Orade de atunci Bedeul e copleșit de calvini, încât e aproape de a opune pentru noi.

Mai de-mult, când era sat curat românesc și cu preoți adevărați români în tot anul școlastic veniau din Bedeu la gimnasiul din Orade, poate și la altele, câte 6—8 tineri; azi abia câte unul, și cari ajung se absolveze ceva, nu absolvează ca cei vechi pre parandia și teologia românească, ci preparandia, cursul de postă și alte nimicuri de stat, cu un cuvânt devin oameni perduți pentru noi.

Eată de ce trebuia aplicat aci un preot probat deja, eară nu unul care e încă sub scutul mamei sale.

Mi-ar plăce, când tinerul preot Bárdosi prin purtarea sa românească, ce o ar dovedi ulterior ca paroch, presupunerile acestea le-ar nimici.

Parochia Măcăului.

Parochia de Măcău e vacantă, pentru-că fostul paroch de prezent canonic, 'și-a ocupat stăutul canonic. A stat un an și jum. ca paroch și canonic folosind două beneficii, parochia cu venit de 3500 fl. și canonicatul cu venit de 1500 fl., pe când vre-o zece teologi absolvenți, dintre cari o parte însurați, cu familie, unii și ordinați deja așteptau de 2—3 ani, ca să capete aplicare.

Unii dintre acestia s'nt în miseria cea mai mare, așa că aceia, cari au câte o poziție de scriitori sau executor de dare (!Red. „Trib.”) s'nt încă fericiti pe lângă ceilalți, cari n'au nimica.

Eu aș fi de părere, că fiecare teolog absolut să fie aplicat cel puțin doi ani în stațiunile de învățător, de cari s'nt în tot anul destule.

Lasă să cunoască preotul miseria și necazul învățătorului, ca să-l știe prețul, ear' nu să-l considere de sluga sa.

Numai așa, în comună înțelegere fiind preotul cu învățătorul, ar progresa școalele noastre rurale.

De altă parte teologul absolvent ca învățător ar învăța cantul bisericesc, tipicul,

FOIȚA „TRIBUNEI”.

IDEI.

Cartea Le Grand (1826).

De

Heinrich Heine.

Tradusă de M. Aegea.

(Urmare).

De sigur m'aș fi amoresat în această fată frumoasă, dacă ar fi fost indiferentă față de mine; și eu eram indiferent față de dînsa, fiindcă știam, că mă iubește — madame, cine vrea să fie iubit de mine, trebuie să mă tracteze în *canaille*.

Frumoasa Mărioară era verișoara celor trei surori și mă puneam cu plăcere lângă ea. Știa cele mai frumoase legende și când arăta cu mâna ei albă prin fereastra la mușii, unde s'a întâmplat ceea-ce îmi povestea, mă simțiam și eu fermecat, cavalerii din trecut eșiau din ruine și-și afirmau veșmintele de fer; *Lorelei* earăși stătea pe vârful muntelui și-și cânta cântecul dulce, amăgitor, și Rhinul curgea așa de cuminte, liniștitor și totodată așa de „nu știu cum” — și frumoasa Mărioară mă privia așa de curios, așa de blând, așa de enigmatic, ca-și-când și ea s'ar fi fițut de poveștile, pe cari 'mi-le povestea. Era o etiță sveltă, palidă, morboasă de moarte și

VI.

Da, madame, acolo m'am născut și o obșerv această definitiv pentru cazul, dacă după moartea mea, septe orașe — Șilda, Krähwinkel, Polkwitz, Bockum, Dülken, Göttingen și Schöppensadt — s'ar certa poate pentru onorarea, de a fi orașul meu natal. Düsseldorf e un oraș lângă Rhin, trăesc în el vre-o 16.000 oameni și multe sute de mii s'nt înmormentate. Și între acestia s'nt mulți, despre cari zice mama mea, că ar fi mai bine, dacă ar trăi încă spre ex. moșul și unchiul meu, bătrânul și tinerul de Geldern, cari ambii au fost doctori renumiți și au scăpat atăția oameni de moarte și totuși au trebuit înșiși se moară. Și buna Ursule, care ca copil mă purtase în brațe, e acolo înmormentată și un trandafir crește pe mormântul ei — în viața ei iubise mult mirosul de trandafir, și inima ei fusese numai miros de trandafir și bunătate. Și bătrânul canonic zace aci. Dumnezeu, cât de rău cânta, când l'am văzut pentru ultima dată! Nu mai consta decât din spirit și comprese și totuși stătea ziua și noaptea, ca-și-când 'ar fi fost frică, ca nu cumva vermi se aște cu câteva idei prea puțin. Și micul Wilhelm zace acolo, și vina o port eu. Eram conșcolari în mănăstirea Franciscanilor și ne jucam odată după mănăstire la țărnișii rului Düsseldorf și eu 'i-am zis: „Vill, mergi de scoate pisica, care a căzut acolo în apă”, — și vesel se cobori pe scândură, care ducea peste riu, scoase pisica din apă, căzu însă înșuși în lăuntru și când l'au scos oamenii era ud și mort. Pisica a mai trăit încă mulți ani.

Orașul Düsseldorf e foarte frumos, și când în depărtare te cugeți la el și din în-

templare ești născut acolo, te cuprinde un sentiment de pietate. Eu m'am născut acolo și-mi vine, ca-și-când ar trebui să mă duc numai decât acasă. Și când zic „acasă”, înțeleg strada Bolker și casa în care m'am născut. Casa aceasta odată va fi foarte însemnată, și bătrânei, a cărei proprietate e, 'i-am trimis vorbă, ca nu cumva se vândă casa. Pentru întreaga casă cu greu ar căpăta acum atăta, cât va face numai bacșul, care îl vor da odată Anglesoacele nobile servitoare, când le va arăta odaia unde am văzut lumina soarelui, și cotețul, în care mă închidea tatăl meu, de câte-ori furam struguri și 'i-aș putreziș de carne, pe care mă înveța mama să scriu cu carbune literele — ah Dumnezeu meu! Madame, dacă voin deveni un scriitor renumit, a și costat-o aceasta pe sârmana mea mamă multă osteneală.

Gloria mea însă doarme încă în ruinele de marmură din Carrara, lăurii de maculatură, cu care 'mi-au ornat fruntea, încă nu 'și-au răspândit mirosul, prin lumea întreagă și dacă acum Anglesoacele cu vâul verde vin la Düsseldorf, nu cercetează încă acea casă renumită, ei merg de-adreptul în piață și se uită la statua colosală de călăreț așezată în mijlocul ei: Aceasta reprezintă pe principele electoral Jan Wilhelm. Poartă panteră

*) Casa natală a lui Heine din strada Bolker avea numărul 602; la 1811 sau 1812 a fost prăsisă de pârânișii lui, cari s'au mutat în o casă din fața acesteia — acum nr. 42; — casa cea veche a fost dărâmată și în locul ei edificată una nouă — acum nr. 53 — care dela 1807 poartă inscripția: „Ca a natală a lui Heinrich Heine”.

*) Statua de călăreț a principelui Jan Wilhelm de Pohlitz, căruia are să-și mulțumească Düsseldorf înviorarea, a fost turnată la 1716 de Gruppello în bronz.

neagră, perucă lungă de allonge. — Ca copil am fost auzit, că artistul care a turnat statua, în decursul turnării ar fi observat cu spaimă, că metalul nu 'ar fi de ajuns, și atunci ar fi alergat toți cetățenii orașului la el, aducându-i lingurile lor de argint, ca să le întrebuințeze — și ei stăteam ore întregi înaintea statuei și-mi sdrobiam capul: oare câte linguri de argint ar conține și câte prăjituri cu mere ai pute căpăta pentru tot argintul întrebuințat? Prăjiturile cu mere erau atunci pasiunea mea, — acum e iubirea, adevărul, libertatea și zama de raci, — și nu departe de statuă, în colțul teatrului, stătea de obicei un cofetar cu picioare de sație, cu surță albă și cu o coră mare, plină de prăjituri cu mere, pe cari le știa preamări cu o voce irezistibilă de discant: „Prăjiturile cu mere s'nt proaspete, chiar acum scoase din cuptor, miroasă atât de delicat”. — În adevăr, dacă mai târziu necuratul voia să mă ispitească, vorbia cu aceeași voce amăgitoare de discant și la Signora Guilieta n'aș fi stat nici douăsprezece ore, dacă n'ar fi știut se vorbească cu acea voce dulce de prăjituri cu mere. Și zău, nici-când nu m'ar fi atras în așa măsură prăjiturile cu mere, dacă Hermann cel cu picioarele strimbe nu le-ar fi acoperit atât de misterios cu surță sa albă — și surțele s'nt cauza, că — dar' mă scot de tot din context, vorbiam doară despre statuă de călăreț, care avea atâtea linguri în stomach și nici cât de puțină supă, și reprezentă pe principele electoral Jan Wilhelm. (Va urma.)

cari în seminările latine, maghiare unde dureri cresc clericii noștri, nu se pot însuși. Cu un cuvânt, ar fi mai bine așa decât a petrece 2—3 ani fără lucru, pe capul so-cilor.

CRONICĂ

Sibiu, 27 Nov. n. 1896.

Semnificativ. „P. Lloyd”, ediția apărută ieri d. a. la 4 ore, înregistrează știrea despre numirea noului episcop de Lugoj, Dr. D. Rodu — după „Alkotmány”. O face aceasta într-un loc ascuns printre știrile zilei, fără a adăuga nici un singur cuvânt. E semnificativ... Domniilor dela „P. Lloyd” așa ni-se pare, nu le convine această denumire, dar nu cetează încă să se arete...

Procesul Tiurenilor. Primim știrea, că oșandilor din Tiur le-a venit în 25 Nov. recursul dela tabla reg., care a schimbat oșanda părintelui I. P. Păcuraru din 8 luni temniță de stat în 6 luni temniță ordinară, ear' oșanda de un an și jumătate temniță de stat a învătătorului G. Făgărășanu, a învătătorului...

Un vot! În Csongrád s'a ales deputat dietal Gajári Ödön, directorul semioficiosului Nemzet, — în contra fiului tătâne-seu, Kossuth Ferencs. Supărare mare pentru aceasta în tabăra kossuthistilor, cari s'au decis se atace mandatul lui Gajári cu o petiție stranică. Petiția s'a făcut și s'a predat președintelui camerei deputaților, care va dispune censurarea ei. Până aci treaba ar fi destul de naturală; devine însă comică de tot, când se știe, că la alegerea aceasta, Kossuth nu a primit decât — un singur vot, va se zică, nici cei zece partizani ai sei, cari l'au propus de candidat, — nu au aflat de cuvânt să-l onoreze cu votul lor. Vorba e acuma, că cine a protestat în contra șlegerii, cel cu votul unic, care s'a dat pentru Kossuth, sau cealaltă, cu voturile denegate?

Invitare. P. t. membri din comitetul central al „Reuniunii române de agricultură în comitatul Sibiuului”, s'nt poțiti la ședința comitetului, ce se va ține Luni, în 18/30 Noembrie a. c., la orele 6 seara, în localul „Asociațiunii transilvane”.

Aniversare. Din București ni-se scrie: În 3 Noembrie st. v., membrii societății studenților în drept au s'rbat la 3-a aniversare dela fundarea ei. Cu această ocazie, studentul în drept G. G. Danielopol, fiul eminentului profesor de drept roman dela universitatea din București, a ținut o importantă conferință, al căru subiect a fost: Rațiunea dreptului.

Moștenitorul român Ferdinand a plecat alaltăieri din Sigmaringen la Darmstadt.

Regele Sârbiei la Roma. Alaltăieri, la 11 ore, regele Alexandru al Sârbiei a sosit la Roma. La gară îl aștepta regele Umberto, cu o mare suită. În întreg parcursul se, crâșcul oaspe a fost primit cu s'rbătorirea obicinuită. S'a remarcat însă, că — probabil din cauza neîntreruptei ploii — public se adia foarte puțin pe străzile, prin cari a trecut convoiul festiv. Puținii oameni înșiruiți pe străzi salutau pe suveranul s'rb numai cu palăriile. Abia înaintea curții regale au răsunat câteva strigăte de „Eviva”; încoo liniște. Ziarele din Roma salută cu simpatie pe înaltul oaspe, dar se abțin dela orice comentariu politic. Regele Umberto a dăruit regelui Alexandru marelui cordon al ordinului Amunciata și ministrului de război Franasovici marelui cordon al ordinului Maurus și Lazar. Au mai fost decorați ofițerii suitei sârbești. Seara a avut loc în Quirinal un banchet în onoarea înaltului oaspe.

Papa și Don Carlos. Din Roma s'a anunțat, că Papa s'ar fi indignat adânc de manifestul, prin care Don Carlos își denegă fideia. După cetirea manifestului Papa ar fi exclamat: „Don Carlos s'ar fi primit acum numai aceea, ce de mult a meritat prin viața sa privată”.

Meseria principelui de Wales. Toți copiii reginei Victoria a Anglierei au învățat câte o meserie. Principele de Wales, moștenitorul tronului, și-a ales la timpul se — cismăritul, în care s'a perfecționat așa de mult, încât și azi poate ține prelegeri despre arta de a prepara înălțăminte; de câte-ori camerarul se dă nouă ghetă, înainte de a le înălța, le supune unei minuțioase examinări. Istoria cunoaște deci până acum trei cismari celebri; pe Hans Sach, poet-cismar, pe Tolstoi, filantrop-cismar și pe principele de Wales, moștenitor de tron-cismar.

Conjurație — tradată. Ziarul spaniol „Imparcial” comunică următorul episod despre războiul din insulele Philippine:

Mai mulți soldați indigeni din Mindano se aliază întru spriginirea răzulaților. Un barbiere, care era unul dintre cei mai periculoși răzvrătiți, fu chemat cu o ocazie la generalul Huertas. Generalul observă, că barbierele e foarte agitat, îl întreabă deci de cauză. Atunci barbierele îi căzu în genunchi și plângând se rugă:

— Iartă-mă, îți descoper totul! Am jurat tovarășilor mei, că în decursul rasului îți voi tăia gâtul... Dar' nu vreau să-mi țin jurământul.

Generalul îi răspunse cu sânge rece: — Dacă n'ai altă treabă, începe rasul, căci n'am vreme...

Barbierele voi să fugă, dar' generalul îi țină calea și-l constrînse să termine cu rasul. Pe când rădea, barbierele descoperi în-treaga conjurație, trădând și numele conjuraților. Astfel deja a doua zi fură împușcați mai mulți ofițeri de rang înalt, cari încă au fost amestecați în complot. — Barbierele, tot fiecar și în comploturi!

Faliment de bancă. Din Eszék se depeșează, că banca de credit și comerț din Illok a declarat faliment. Pertractările de împăcare s'nt în curs. Pretensiunile pieții din Eszék s'nt toate satisfăcute, dar' pretensiunea de 120.000 fl. a pieții din Budapesta încă nu. Starea materială a băncii nu-i încă statornică.

Bibliografie. A apărut Căldarul revistei „Lumea ilustrată” pe 1897, o publicație de valoare, pe care o recomandăm cu toată căldura. Pe lângă materialul literar, bogat și interesant, are o mulțime de portrete ale literaților noștri mai marcați ș. a.

Noul patriarch armean. Ormanian, nou alesul patriarch al Armenilor, a fost mai înainte preot rom.-cat. A studiat în Roma și a fost iubitor elev al Papei Pius XI. Mai târziu însă, când se reîntoarse la Constantinopol, se puse în conflict cu principiile sale de mai înainte și protestă cu energie împotriva dogmei infalibilității. Când Hassoun, patriarchul catolic de atunci al Armenilor, voi să introducă această dogmă și în biserica din răsărit, Ormanian trecu împreună cu întreaga sa familie la biserica gregoriană, al cărei patriarch a devenit acum. Ormanian e un bărbat de înaltă cultură, doctor în teologie, în filosofie și în drept și membru al academiei teologice din Roma. Afară de limba maternă, vorbește turcește, franzește și italienește; limba latină încă o cunoaște bine. Din fire e deschis și sociabil; se învite cu plăcere în lume și arată interes și față de mișcările sociale. Fratele se, Dr. Ormanian, e medicul predilect al Tureilor. Dela noul patriarch se speră cu siguranță, că-i va succede să aplaneze contrastele dintre Armeni și înalta Poartă.

Se întunecă idila! Din ce se descoper mai întine amănunte, fuga principesei Elvira își pierde tot mai mult din coloritul ei romantic. În cercurile aristocratice din Roma se știe azi pozitiv, că fugiții porumbel s'au reîntors în Italia îndată-ce au înțeles că poziția nu le va face nici o neplăcere, și au închiriat o admirabilă vilă pe malul mării tirenice. Seducătorul și-a adus în vilă și soția împreună cu copiii. E deja nelindoiș, că pictorul, care nu se prea distinge ca om de caracter, a fugit cu isterica principesă numai pentru a-i pute lua cumva cele două milioane de lire, asupra cărora Elvira, majoreană fiind, poate dispune liber. Adevărat sensațională e însă descoperirea, că Folchi a plănuit întreaga aventură amorosă în conștințere cu soția sa, care provocase la început simpatie generală. După toate probabilitățile, aficerea totuși numai tribunalul o va rezolva.

Degetare istorice. Cel mai nou sport american e, că pretutindeni se caută cu zel degetarele femeilor istorice. Unii milionari dau sume de necrezut pentru câte un degetar mai de seamă. Doamna Vanderbilt are cea mai interesantă colecție de degetare. În această colecție se află un degetar al distinsii cusătorese a reginei engleze, apoi unul pe care l'a purtat regina în tinerețe. Pe degetare se cunoaște, că posesoara a lucrat cu sirguință. Mai e în numita colecție și un degetar de aur, împodobit cu petrii scumpe, care a aparținut ducesei engleze Alice, mai apoi mare ducesă de Hessen.

Atentat cu dinamită. În mica localitate Koncev, lângă Varșovia, au fost aruncate în aer, prin dinamită, două edificii. Într-unul din aceste edificii era instalată școala primară jidovească. Multe ființe omești, între cari foarte mulți copii, au căzut jertfă atentatului. Mobilul atentatului nu s'a aflat încă.

Știri mărunte. Dr. Ioan cov. de Stircea, secretarul legațiunii austriece din Belgrad, a fost transpus în aceeași calitate la Stuttgart. — Consiliul municipal din Seghedin a hotărât edificarea unei casărmi de pionieri, pe prețul de 400.000 fl. — Etiagiul al doilea al băncii regnicolare din Serealevo s'a dăruit alaltăieri; o servitoare a fost zdrobită sub ruini. — Câteva mii de lucrători din Hamburg s'au pus în grevă. — Primar al Budapestei a fost ales Márkus József, fost viceprimar acolo. — Tinerul marchiz Antinovi s'a strangulat în Florența, după-ce își jucase întreaga avere la Montecarlo. — În comuna Bod, lângă Brașov, s'a simțit Marți, pe la orele 7 seara, un cutremur. — La Kiel s'a desvilit Marți statu lui Wilhelm II. în prezența lui. — Fabrica Singer, Zweig et Comp. din Timișoara a ars în 24 Noembrie n., pagubele se urcă la 60.000 fl. — Din colecta lansată în Turcia pentru echiparea armatei, s'au adunat până acum 597.000 piastri. — În Trieste a bătut ieri o furtună violentă, care a produs numeroase nefericiri maritime și terestre. — Elevii de clasa VI și VII gimnazială din Vaf s'au răsvrătit alaltăieri împotriva profesorului lor de gimnastică, pe motiv că-i tractează dur.

Posta redacțiunii.

Dlul N. Stoichița în H. Administrațiunea și redacțiunea ziarului „Alkotmány” se află în Budapesta, strada Maria nr. 11. Prețul abonamentului face 10 fl. pe an; 2 fl. 50 cr. pe un cvarț și 1 fl. pe lună.

ECONOMIE.

Despre coșnița minunată.

Ziarele au adus vestea coșniței non inventate, care va avea menirea a picura de sine mierea importată de albine. Din cauză, că coșnița aceasta nu se poate umplea niciodată, îi corăspunde numele coșnița Danaidă.

De curând un amic îmi spuse, că o foaie budapestană a publicat un articol, care invențiunea mea o ține imposibilă. Eu nu am cetit articolul, dar' încât mi-e cunoscut din auz, voesc a răspunde la obiecțiunile din el, cari ar fi următoarele:

1. Picurarea mierii nu poate succeda, căci albinele nu rabdă gaură pe păreții celulei.

A 2-a obiecție: Celule de ceară în căldura coșniței se întind, se desfigurează și nu ar pute împlini funcțiunea de picurare.

A 3-a obiecție: De ar și succeda picurarea mierii, aceea nu ar fi miere, ci numai ceva apă dulce. Din aceste concludere, că invențiunea nu poate fi reușită.

Regret, că nu a sosit timpul să pot da publicității cheia invențiunii. Deocamdată voesc a arăta posibilitatea ei. La obiecția primă, că albinele nu rabdă spărtura pe celulă răspund, că: nu o rabdă dacă o observă, dar' aceasta se poate întocmi așa, ca să nu o observe. Se zice, că albina nu o poți păcăli. E lucru dovedit însă, că cu aplicarea nimerită a regulilor fizice și pe om îl poți păcăli. Eu am văzut pocal compus cu atâtă măiestrie, încât cugetai că n'ai pute bea din el de loc; dar' cunoșcând secretul te îmbia cu 3 feluri de beuturi. Asemenea se poate transforma și o celulă de miere. Considerând însă, că avem țința a păcăli o albina fără minte, îmi permit a susține, că va fi deajuns a mă folosi de mai puțină viclenie, decât spre înșelarea unui om.

Eu am reușit a ascunde gaura pe fundul celulei astfel, încât albina cu nici o simțire a sa nu o poate descoperi, căci e ascunsă sub suprafața mierii. Celula de miere e transformată într-o bute danaidă, care nu se poate umplea de tot, nici nu se goleşte de tot. Abundanta mierii adunate de albină se strecoară prin găuricea ascunsă. Închipuiți-vă un fagur, de pe care am tăiat un rînd de celule, deci a rămas numai păretele mijlociu al fagurului cu un rînd de celule. Toate celulele s'nt tot atâtea bute danaide și umplute de jumătate cu miere. Fagurul acesta se atrîna în o coșniță bine împorată, pe timpul când albinele adună miere în abundență. Ce se întîmplă atunci? Albina vine dela câmp cu beșicula plină de miere, pe care nu o poate pune într'alt loc, ci numai într-o celulă. Dar' echilibrul fluidului aflător în celulă nu poate susține picurul acela, deci un picur (dar' nu tot acela picur) se furieșază prin gaură, și părăsind vasul curge de-alungul păretelui și se conduce în o sticlă.

Dar' va zice cineva: cum se poate compune acel fagur? — Așa: eu dau basa celulei în forma unui fagur artificial preparat din metal. În acest metal e ascuns aparatul, care are menirea a efectui picurarea mierii.

— O față a lespedei de metal e provăzută cu imprimări de ale fagurilor artificiali. — Pe față aceasta torn ceară lichidă încălzită. — O păturică subțire de ceară se lipește pe suprafața metalului, pe aceste începuturi continuă apoi albinele a zidi celulele și le umplu cu miere. Se înțelege, că până acuma gaura stă astupată. Acuma scot fagurul și deschid cu un cui încălzit găurile. Prin asta e pornită picurarea și e adusă în continuitate, căci fiind gaura sub suprafața mierii, albinele nu o pot astupa. Deci miera ce o împorată albinele netcâpînd în fagur, se străcură și se adună în sticlă.

Ioan Sabo,
paroch.

(Va urma).

Mai nou.

Episcopul Lugojului.

Știrea dată la alt loc despre denumirea părintelui Dr. Dumitru Radu de episcop la Lugoj ni-o confirmă și o informație privată din Budapesta.

Din Blaj primim următoarea telegramă:

— 27 Nov. n.

Denumirea Doctorului Radu de episcop al Lugojului a făcut în cercurile de aici foarte bună impresiune.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Sâmbătă, 28 Noembrie n.

„Die berühmte Frau”.

Comedie în 3 acte, de F. de Schönthan și G. Kadellburg.

Începutul la 7 ore seara.

Bibliografie.

Calindarul „Bibliotecii pentru toți” — pe 1897.

Toată lumea, la noi, cunoaște acum „Biblioteca pentru toți”, întreprinderea folositoare și amuzantă, care a avut atât succes, încât într'un an și jumătate a tipărit aproape 100 de cărți, care de care mai frumoasă și mai importantă. Zilele acestea a apărut și „Căldarul ilustrat” al „Bibliotecii pentru toți”, care este cea mai elegantă și bună publicație de acest fel. Într'adevăr, acest Căldar are 208 pagini de text, cu materia cea mai aleasă, are 23 de ilustrații perfect executate.

Materia acestui căldar se compune pe lângă nuvele, poezii, cugetări, snoave, anecdote, scrisse de autori ca: Andersen, André, Theuriet, Shelley, Jules Simon, Carmen Sylva, etc., din o parte căldaristică importantă: s'rbători mobile, naționale, căldar judecătoresc, al școalelor, cronologie, capii statelor, tarife telegrafice, de bagage, tarife de călători etc., etc., și are și ilustrațiile următoare:

M. S. Regina Elisabeta, A. S. Principele Carol II., Independența României, I. Michel, Al. Odobescu. Ioan Creangă, A. S. R. Principea Maria și Principea Elisabeta, Maica Domnului, Barbu S. Delavrancea, D. C. Olănescu, G. Ionescu Gion, Traian Demetrescu, C. I. Stănescu, Petre Dulfu, Popovici Bănăceanu, Radu Rossetti, D. Rossetti, Max, Madona din Foligno, Domitru Stănescu, Carol Müller, Tennyson, Ioan V. Socec și Venus dela Millo. Un exemplar costă 32 cr. Trimis cu posta 35 cr. v. a.

Cartea durerii.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu:

„Cartea durerii” de Emil Bougaud, episcop francez, tradusă de Iacob Afin Nicolescu. Cartea aceasta ca formă e un volum de 174 pagini elegant și de o frumusețe rară la cărțile noastre, ear' ca cuprins e o lectură plăcută și folositoare.

Excelența Sa Metropolitul Mihail a recomandat această carte clerului și poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opșor cuprinde un ciclu de meditațiuni creștine, morale și religioase, din cari se vede puterea religiei creștine, care mângăie sufletul omului în năcăzuri și suferințe, turnând peste el balsam vindecător.

„Cetindu-o cu atențiune, ori-și-ce creștin se va convinge, că de puternic este Dumnezeu în mângăierea muribunților și cât de sublimă e religiunea creștină în suferințele mari ale sufletului”.

Căldarul zilei.

28 Nov. n. 1896.

Iulian: + S. Ap. și Evang. Mateiu.

Gregorian: Sosteu.

Soarele: răsare 7.43, apune 4.17 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 27 Noembrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.3)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observată	Diferența din presiun		
721.1	+ 1.1	+ 10.4	+ 16.5 + 6.2
			SO

Din țeară 25 Nov. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	771	- 0.1	N	1
Sâmbat	777	- 1.3	NV	3
Cluj	79	5.0	V	1
Orșova	776	6.6	SV	4
Arad	777	0.1	NV	3
Panciova	776	0.7	SV	4

Sosiți în Sibiu.

În 27 Noembrie n. 1896.

Hotel „Împăratul Romanilor”. Cindricl, major din Cluj. D-na Veran cu fideia din București. B. Vărad, Noszek și F. Linhard din Viena, I. Baum din Alba-Iulia, F. Schmidt din Brașov, Böleskey și S. Detsch din Budapesta, toți comercianți. I. Kohn și Schrank, voiajiori din Budapesta. I. Pollak, voiajior din Cluj.

Hotel „Neurhrer”. Pogány din Deva și I. Gál din Ciuc-Sereda, privatieri. I. Erös, preot din Alba-Iulia. K. Reich, comerciant din Arad. I. Bauer din Fiume. L. I. Berger, L. Hertzka și A. Fischer din Viena. H. Vogl și I. Fuchs din Budapesta, toți voiajiori.

Hotel „Meltzer”. Mauth, actor din Pojon. Deutsch, comerciant din Vurpăr. I. Lutsch, econom și Schlatter, ospătar din Gergasdorf. V. Morel din Brașov și F. Docolin din Micăsău, preoți.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 25 Nov. n. 1896.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
	dela	până	dela	până
Grâu	77	8.05	8.15	78
Bănățesc nou	77	8.20	8.25	78
Grâu dela Tisa	77	8.15	8.20	78
Grâu „Pesta”	77	8.15	8.20	78
Grâu de Alba-Reg.	77	8.15	8.20	78
„Bacica	77	8.25	8.30	78
Grâu ung. de Nord	77	—	—	78

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
	dela	până	dela	până
Săcăra	70—72	6.75	6.80	
Orz	80—82	4.10	4.45	
de nouțet	62—64	5.10	5.90	
de vînare	64—66	6.60	8.00	
de bere	68—70	5.65	6.10	
Ovăz	70—72	4.25	4.80	
Ovăz (porumb)	72—74	4.15	4.20	
de s'c. seia	74—76	11.75	12.25	
de s'c. seia	76—78	5.25	5.50	

Grâu	Săpt.-Oct.	Prețul per 100 chilogr.	Grâu	Săpt.-Oct.	Prețul per 100 chilogr.
Cucuruz	Mart.-Apr.		Cucuruz	Mart.-Apr.	
Ovăz	Mai-Iun.		Ovăz	Mai-Iun.	
	Iulie-Aug.			Iulie-Aug.	
	Sept.-Oct.			Sept.-Oct.	
		8.17			8.19
		4.05			4.06
		6.00			6.02

Produse diverse	Soiul	Cursul
	dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—
Oleu de rap.	rafinat	—
Uns. de porc	dela Pesta	56.—
„	dela țeară	—
Slănină	svintăță	57.—
„	afumată	58.—
Săm. de trif.	—	—
Frume	—	—
Lătar	clavon, nou	12.50
„	bănățesc	13.50
Miere	brută	—
„	galbină străcurată	—
Oară	de Rosenau	—

Spirit

	Bani	Marfa
Brut, pentru rafinare	14.50	14.75
Rafinat, pentru comercianți mari	52.50	53.—
Brut, „	50.25	50.75

Cursul pieții din Sibiu.

Din 27 Nov. n. 1896.

Hărție-monetă română	Cump.	9.48	vînd. 9.53
Lire turcești	„	10.65	„ 10.70
Imperiali	„	9.70	„ 9.65
Ruble rusești 100 a	„	126.75	127.75
Galbeni	„	5.65	5.70
Napoleon-d'ori	„	9.15	9.56
„	„	9.48	9.53

Bursa de Budapesta.

Din 25 Noembrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	122.50
„ „ „ 4%	98.75
Renta ung. v. c. 4%	121.75
Impunutul căilor ferate ung.	123.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	97.—
„ croate-slavone	97.—
Obligațiunile desp. regalilor	100.10
Impunut cu premiu ung.	152.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	189.50
Renta de hărție austriacă	100.50
„ de argint austriacă	100.75
„ de aur austriacă	120.25
Losurile austriece din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1015.—
„ de credit ung.	—
„ „ „ austr.	—
Scrisuri fondare ale institutiunii de credit și economi „Albina”	100.7

Deschiderea grădinii de patinat.

Aduce la cunoștința onoratului public român, că am instalat pentru iarna aceasta

un loc de patinat în grădina „Flora”,

cu garderobă închisă și încălzită. Întrarea la casă se face din strada Bisericii și din strada Sch. wis nr. 3.

Abonamente se primesc pentru domni și dame cu 1 fl. 50 cr. pentru copii cu . . . 1 fl. — cr.

Seminaristilor români, precum și fetelor dela școala română li-se fac prețuri reduse, și anume, carta de abonament li-se dă cu 1 fl. Abonamente se pot face la casă, în fiecare zi, cu începere dela 30 Noemvrie n. (Luni) între orele 8 a. m. și 4 d. m.

Rog spriginul publicului român.

[2592] 2—3

Arëndatorul.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.**

[1739] 80—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György,

(comit. Hármszék). Bodok. (Transilvania).

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al invențiunilor este:

Untul de nucă de cocus,

o unsoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebuința la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptări, cât și la cele de post. [2287] 13—20

Mai gustos și mai bun decât oleiul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articol de traiu.

Atestate dela capacități eminente, ca și **Dr. Benedict** din **Viena** dovedesc.

Fabricant: Iuliu Granichstädten,

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria: **Mauritiu Deutsch**, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv numai dela „Prăvălia industriașilor români”, strada Cisnădiei nr. 27.

Unt de cocus.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Societate de asigurare din Niederlanda

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrente in Amsterdam.

Representanța generală pentru Ungaria:
Budapesta, Kerepesi-út Nr. 1. (Palatul teatrului național).

Director: **Ludovic de Tolnay**,
consilier ministerial și deputat dietal.

[817] 12—12 Secretar general: **Emeric Stignitz.**

Cu sfârșitul anului 1894 s'au făcut asigurări în preț de 94 milioane coroane.

Referențe: Banca maghiară generală de credit.

Extras din tarife

Capitalul solvibil după trecerea din viață				Capitalul solvibil imediat după 20 ani dela asigurare sau imediat după o moarte și mai timpurie									
cr.	Premiu după o 100 coroane												
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.5
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.6
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.6
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.7
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.8
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.9
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.0
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.42	50	5.1
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.45	51	

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientăsitătea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștient mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 34—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericicești și politice li-se acordă și plățirea în rate.

„RÉVAȘUL NOSTRU” ZIAR ANUAL GRATUIT

NOU! A APĂRUT NOU!

O nouă foaie românească:

„RÉVAȘUL NOSTRU”

== Ziar anual ==

care cuprinde expunerea pe scurt a tuturor întâmplărilor politice-culturale petrecute peste an în viața poporului românesc din Transilvania, Ungaria Bănat și Maramureș.

Să recomandă miilor de Români, **cari nu pot** (sau nu vreau) **se ce-tească vre-un ziar** de zi, de săptămână sau lună.

Acest ziar îl primesc **gratuit** toți cei-ce cumpără

„Călindarul Poporului”

cel mai bun, mai românesc și mai ieftin călindar

pe anul 1897.

== El este adaus ca inovație în „Călindarul” din estan la pagina 100—111. ==

Preoți și învățători români! Lățiți ziarul anual:

„Révașul Nostru”

printre țeranii români, cari știu ceti, îndemnându-i a-și cumpăra

„Călindarul Poporului”

care costă **numai 20 cr.** exemplarul; trimis prin postă **23 cr.**

La comande mai mari se dă rabatul cuvenit.

A se adresa la:

Librăria „Tipografiei”

societate pe acțiuni în Sibiu. (Strada Poplăcii Nr. 15).

„RÉVAȘUL NOSTRU” ZIAR ANUAL GRATUIT

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.